

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Bródy János ügyvéd által képviselt I. rendű és II. rendű felpereseknek a dr. Horváth Károly ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt - mely perbe az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott a jogtanácsos által képviselt beavatkozó - a Szegedi Munkaügyi Bíróságnál 2.M.169/2007. szám alatt megindított és másodfokon a Csongrád Megyei Bíróság 2.Mf.21.346/2007/3. számú közbenső ítéletével jogerősen elbírált perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes és a beavatkozó által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Csongrád Megyei Bíróság 2.Mf.21.346/2007/3. számú közbenső ítéletét hatályában fenntartja.

I n d o k o l á s :

N. A. munkatársával D. Zs.-vel 2005. június 10-én az M-2. számú tömlőfelépítő gépen 3 colos tömlő alsó felépítését végezte. A gépet a szervizer kocsi kezelőállásáról N. A. irányította, munkatársa a felvezetőgép mögötti területen kézzel húzta le a szövetbetét közül a fóliaelválasztó réteget.

Utólag ki nem deríthető okból N. A. mindkét keze a forgatott csőmag és a felvezetendő szövetréteg közé szorult, és a csőmag a munkavállalót felrántotta a tömlőfelépítő gép asztalára, a gép a kezét beszorítva több alkalommal feltekerte és megforgatta. A munkavállaló a baleset következtében olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a helyszínen életét veszítette.

A felperesek (az elhunyt N. A. házastársa és édesanyja) keresetükben kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest I. rendű felperes vonatkozásában havi 40.000 forint, de legalább a N. A.-val azonos munkakörben foglalkoztatott munkavállalók átlagkeresete 30%-ának, a gyerekek vonatkozásában havi 35.000-35.000 forint, de

legalább az azonos munkakörben foglalkoztatott munkavállalók átlagkeresete 20-20%-ának, míg II. rendű felperes vonatkozásában havi 15.000 forint, de legalább az azonos munkakörben foglalkoztatott munkavállalók átlagkeresete 10%-ának megfelelő járadék megfizetésére, 6.000.000 forint tíz évi időtartamra vonatkozó kiesett mezőgazdasági termelés egyösszegű megváltására, a lakóház befejezésére fordított munkadíj címen 300.000 forint, temetéssel felmerülő 53.000 forint, továbbá I. rendű felperes részére 10.000.000 forint, míg II. rendű felperes részére 5.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére. Hivatkozásuk szerint az alperes kártérítési felelőssége a bekövetkezett baleset miatt fennáll.

A Szegedi Munkaügyi Bíróság 2.M.169/2007/5. számú közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperes N. A. 2005. június 10-i munkabalesetével okozati összefüggésben bekövetkezett károkért 20%-os mértékben kártérítési felelősséggel tartozik.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint a szakértő helyesen foglalt állást abban a kérdésben, hogy a kockázatértékeléssel, az érintésvédelmi felülvizsgálattal összefüggésben a gépvizsgálati okmányok kiállításával kapcsolatban mulasztó munkáltatót, illetve az okmányok kiállításáért felelős személyeket csupán közvetett felelősség terheli a munkabalesetért. Ugyanakkor tévedett, amikor D. Zs. munkatárs vonatkozásában is csak a közvetett felelősséget állapította meg. Az igazságügyi szakértő a véleményében kifejtette, hogy a bekövetkezett munkabalesetért N. A. munkavállalót terheli közvetlen felelősség. A munkajogi kártérítési felelősség körében a szakértőnek ezt a megállapítását úgy kell érteni, hogy N. A. kirívóan súlyos gondatlansággal végezte munkáját, mert a munkáltatónak a munkavédelem körébe tartozó utasításait, a technológiai utasításban foglaltakat nem tartotta be. A következetes bírói gyakorlat értelmében (MK 29. számú állásfoglalás c) pontja) a munkavállaló súlyosan gondatlan, szabályszegő magatartása - kiemelkedő súlyú vétkes közrehatása - esetén a munkavállalóra kedvezőtlenebb kármegosztás alkalmazásának van helye (20-80%-os arányban).

A fellebbezés folytán eljáró Csongrád Megyei Bíróság 2.Mf.21.346/2007/3. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét akként változtatta meg, hogy az alperes N. A. 2005. június 10. napján bekövetkezett munkabalesetével okozati összefüggésben kártérítési felelősséggel tartozik 70%-os mértékben.

A jogerős közbenső ítélet szerint a munkáltató objektív felelősségének mérve nem aszerint alakul, hogy milyen arányban áll egymással a munkavállalónak és a munkáltatónak a kár bekövetkezésében való vétkessége, mert a munkáltató a munkavállaló káraért vétkesség nélkül is felel. A munkavállaló vétkességéhez

igazodó kárviselés arányának meghatározásánál az eset összes körülményeit tekintetbe kell venni, így nem hagyható figyelmen kívül, hogy a munkáltató a kár bekövetkezésében vétkes magatartásával maga is közrehatott. A munkáltató ilyen magatartása lényegesen csökkenti a munkavállaló vétkes magatartásának súlyát, és így - az eset összes körülményének értékelése mellett - kihat a kárviselés arányára. Minderre figyelemmel valamennyi körülményt értékelve a másodfokú bíróság a kármegosztás arányát a munkáltatóra terhesebben 70-30%-os arányban találta megállapíthatónak.

A jogerős közbenső ítélet ellen az alperes és a beavatkozó nyújtott be felülvizsgálati kérelmet.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogszabályokkal összhangban álló új határozat meghozatalát kérte, másodlagosan a jogerős határozat hatályon kívül helyezését, és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Érvelése szerint a másodfokú bíróság a közbenső ítélet megváltoztatása során egyrésztől iratellenesen az elsőfokú bíróság nem létező tényállási megállapítását mellőzte, másrésztől a szakértői véleményre, annak több pontjára iratellenesen hivatkozott, továbbá figyelmen kívül hagyta a Legfelsőbb Bíróság azon a másodfokú bíróság ítélezésre kiható döntéseit, amely szerint a bizonyítékok okszerű mérlegelése a másodfokú bíróságot is köti. Az indokolatlan felülmérlegelés következtében eltérő tényállás megállapítása, és emiatt más jogkövetkezmény levonása az ügy érdemi elbírálására kiható jogszabálysértés.

A beavatkozó felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős közbenső ítélet hatályon kívül helyezése mellett a jogszabályoknak megfelelő, az elsőfokú ítéletet helybenhagyó határozat meghozatalát kérte, míg másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra, és új határozat hozatalára utasítását indítványozta. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság olyan megállapítást mellőz az elsőfokú ítéletből, amely abban nem szerepel. A jogerős közbenső ítélet a szakvéleményből olyan megállapításokat idéz, amelyeket az nem tartalmaz, pl. a vészleállító berendezés, a fékerő szabályozó, illetve a lábpedállal kapcsolatos megállapítások. További érvelése szerint annak a következtetésnek a levonása, mely szerint D. Zs. eljárása közrehatott a sérelmet szenvedett munkavállaló halálában, orvosszakértői kompetenciába tartozó körülmény, azonban ilyen bizonyítás az eljárás során nem volt.

A felperesek felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős közbenső ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az elsőfokú bíróság ítéletét az alperes fellebbezéssel nem támadta, a beavatkozó pedig felülvizsgálati kérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, így a felülvizsgálati eljárásban már nem volt vitatott, hogy a balesetet nem az elhunyt kizárólagos elháríthatatlan magatartása okozta, és az sem volt vitás, hogy annak bekövetkezésében mind a munkáltató, mind pedig a munkavállaló vétkes magatartásával közrehatott. A felülvizsgálati eljárás tárgyát eszerint már csupán az képezte, hogy mindezek alapján a másodfokú bíróság helytállóan határozta-e meg a kárviselés arányát 70-30%-os mértékben az alperesre terhesebben.

Az Mt. 174. §-ának (1) bekezdése értelmében a munkáltató a munkaviszonnyal összefüggésben a munkavállalónak okozott kárért vétkességére tekintet nélkül teljes mértékben felel. Ugyanezen jogszabály (2) bekezdése értelmében pedig a munkáltató mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt működési körén kívül eső elháríthatatlan ok, vagy kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

A szakértői véleményben foglaltak alapján a jogerős közbenső ítélet helytállóan értékelte a munkáltató terhére, hogy a felépítő gép pneumatikus fékerőszabályozója a felépítőgép veszélyes környezetében volt, a segítő személy nem volt abban a helyzetben, hogy veszély esetén azonnal beavatkozhatson, a lábpedál színe megtévesztő volt, és a munkavédelmi oktatás nem terjedt ki a dolgozók vészhelyzetben történő reakciójának tesztelésére. Ugyanakkor a szakvélemény rögzítette és a jogerős közbenső ítélet értékelte azon sérült munkavállalói magatartást, amely közrehatott a baleset bekövetkeztében. Így figyelembe vette azt, hogy az elhunyt a biztonsági berendezések próbáját nem végezte el, és a gép leállítása nélkül egyidejűleg jobb kézzel lehajolva féket állított, vagy hátra nézett, bal kézzel a szövetcsík alulról történő megfogásával próbált a felvezetési szögön kézzel állítani. A sérült azzal, hogy a gépet az előírásoknak megfelelően nem állította le, a munkavédelmi utasításban foglaltakat, az oktatási tematikát nem tartotta be.

A kármegosztás helyes arányáról az MK 31. számú állásfoglalásban kifejtettek az irányadók. Eszerint abból kell kiindulni, hogy a munkáltatót a munkavállaló vétkessége nélkül is kárfelelősség terheli, ezért a munkáltató vétkessége szükségképpen csökkenti a munkavállaló vétkes közrehatásának súlyát. Ez pedig kihatással van a kárviselés arányára, amely az eset összes körülményeitől függő mértékben eltolódik a munkáltató terhére. A bizonyítékok mérlegelésével (Pp. 206. §) a jogerős közbenső ítélet helytállóan döntött a kárviselés arányáról, amikor azt 70-30%-ban határozta meg az alperesre terhesebben.

Alaptalanul sérelmezte az alperes, illetve a beavatkozó felülvizsgálati kérelmében, hogy a másodfokú bíróság olyan megállapítást mellőzött az elsőfokú bíróság ítéletéből, amely abban nem szerepelt. A jogerős közbenső ítélet az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása 1. bekezdése utolsó mondatát mellőzte, és helyette rögzítette saját álláspontját, amellyel jogszabálysértést nem követett el.

A szakértői vélemény szerint a baleset bekövetkezésében D. Zs. munkavállaló felelőssége is megállapítható volt, mivel „a működésben lévő M-2. tömlőfelépítő gépet nem azonnal a kezelőpultba épített „vészleállítóval” állította meg, hanem először a rendes üzemmenetben alkalmazott lámpedált nyomogatta, azt is többször felengedte, így visszarugózó pedál a gépet újra elindította”. A szakértői véleményben foglaltakat az eljárás során az alperes, illetve a beavatkozó nem támadta. Nem indítványozta orvosszakértő igénybe vételét, a megfelelő szakvélemény pedig nem állítja a munkatárs közrehatását a halál bekövetkezésében.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján a Csongrád Megyei Bíróság 2.Mf.21.346/2007/3. számú közbenső jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Budapest, 2008. július 2.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő